

Lo Catalanista

Setmanari defensor dels interessos morals y materials de Catalunya

La correspondencia al Director. | Los originals no 's tornan.

DIRECCIÓ, REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

Calderón, 36.

Representació Administrativa á Barcelona

Llibreria de Alvar Verdaguer Rambla Mitj, 5

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Sabadell. 2 rals al mes.
 Fora. 8 " trimestre.
 Un número sol. 0'20 ptas.
 Anuncis á preus convencionals.

OBRA NOVA

TEORIA DEL TEIXIT

TRACTAT ELEMENTAL

DE

Composició de Lligaments

PER

P. RODÓN Y AMIGÓ

Profesor de Teoria del Teixit

Aquesta obra professional de 286 planas en 8.^u y que conté mes de 300 figuras ó lligaments, es molt útil als contramestres y directors de fàbrica.

Se ven en la impremta de PERE TUGAS, carrer de Calderón, 36, al preu de 7'50 ptas. 1ª exemplar.

A G R A V I S

Lo «Correo» ho diu y quasi que té rahó. ¿Que fan los catalans are que perilla la integritat de la *más rica de las Antillas españolas*? ¿Perque no avivan l' esperit bélich dels pobres minyons que van á batrers sota 'ls plechs de la *gualda y roja enseña*? Ells, precisament ells, los catalans, que per lo vist han viscut ab l' esquena dreta explotant aquella terra que *por Castilla y León halló Colon!*..... L' actitud dels catalans exaspera...

¡Pobra reyna Isabel! tu que 't vengueres las joyas; tu, poble castellá que tanta sanch te costa; vosaltres empleats que tant honradament heu viscut á Cuba; governs qu' heu legislat ab tant acert aquell país, redresseuvos, doneu merescut cástich als descastats catalans, als explotadors d' Espanya *é islas adyacentes*.

Per lo que 's ven teniu la sanch d' horxata. ¡Ah! que no os recorden de vostra alcurnia, qu' oblideu vostre parentiu ab lo Cid campejador y... ¡oh vergonya de las vergonyas! com teniu la pell que no s' os esborrona quan los catalanots vos diuen lladres ab un desearo y cinisme desconeguts?...

Poble castellá, si 'n sufreixes d' humiliacions. No t' hi val, nó, que encasillis diputats, fassis ajuntaments de real ordre, los hi dictis lleys contrarias á son modo d' esser y promoguis barallas dintre sas familias, que desbaratis sas hisendas, que 'ls empobreixis cada dia mes ab recárrechs é impostos absurdos, que 'ls hi componguis tractats de comers que endogalin las industrias, que 'ls privis de tot desentrotllo moral y material.

Los catalans son, han sigut y seran sempre egoistas y malagrahits. A cambi de tots aquestos beneficis, quan la desgracia pesa sobre la *querida patria española*, quan hi han terratre-mols é inundacions, solzament Madrit y la terra castellana aixuga 'l plor dels desgraciats. ¡Si no fos Madrit y Castilla, pobre Espanya!

Se promou la guerra á Melilla y l' Estat s' apressa á enviar á n' aquellas ayguas al Venadito perquè hi fassi *fuego lento*. No tingueu por, los catalans com sempre 's quedan á mania y aixó sí, que á llengua viperina ningú 'ls iguala, s' entretenen á es-

bombar que 'ls soldats moren de fam, que no tenen armes ni bagatjes y que la desorganissació de nostre *bizarro* exèrcit es indiscutible.

L' altre accident. Se pert lo «Reyna Regent» y pobres famílies dels náufrechs si no hagués sigut l' Estat! l' Estat empobrit per las sangoneras de Catalunya las ha de socorrer.

Y avuy ens trovem ab cruenta guerra á Cuba y Catalunya es la de sempre. No contribueix ab res, sinó que ¡mals patriotas! ni un mal clam d' entusiasme te pera 'ls soldats que van á la Gran Antilla.

Estém en época d' esglayador decadentisme. ¡Oh ja 'l veurían los catalans l' exemple dels voluntaris de la última guerra si poguessen deixar las crossas y no tinguessin d' implorar la caritat pública pera mantenirse, com tornarían avuy á Cuba!

Y pensar, senyor, que aqueixos catalans han sigut la ruina d' Espanya. Verdaderament merexerían que se 'ls tractés d' acort ab son inúcio procedir.

Dos medis eficassos hi ha pera que purguin sas culpas, ó passar per las armas á tots los catalans ó expolsarlos del territori espanyol.

Lo segon medi es lo mes factible. Declararia independenta á Catalunya y ja veuríau com s' ho arreglarían; si are que están com lo peix á l' aygua sempre están ficant lo mal-viurer á casa nostra, independents ¡pobrets no sabrían ahont navegar.

Castellans, vos emplasso á n' aquesta obra de vostra resurrecció, ajudeunos á fer independenta Catalunya.

Castellans, volguen esser amos de casa vostra y no permeteu que s' assentin al cap de taula pera llescarvos lo pá, aqueixos catalanots que os censuran tots los actes.

Que Castella sigui senyora y mestressa de sos actes y que Catalunya se las compongui tota sola.

Quin cástich major podríau donar á Catalunya? Ella que no s' ha pogut apartar de las *faldas de Castella*? Arreconéula, vosaltres que son decidits pera las grans empresas; pero pobreta..... si 'us anyoraría.

EN L' ORFEÓ CATALÀ

Sens preparació possible, donchs fins á darrera hora no va saber l' Orfeó Català que havia d'esser honrat ab la visita del chor de la Capella Nacional Russa, hagué d'improvisar una vetllada lo prop passat dilluns pera correspondrer á fina y deferent atenció de que per part d'aquell havia d'esser objecte. No obstant no fou aixó obstacle pera que la festa resultés una verdadera solemnitat de la quina guardarán inesborrable recort tots los socis de l' Orfeó, tots quants tinguerem la grata satisfacció d'assistirhi y particularment lo Director del mateix, nostre amic Millet á qui no es possible escassejar los mes entussiasmas aplaudiments en lo voluntariós desempenyo de sa tasca.

Los salons ahont está instalada la Societat coral catalana no podian certament oferir mes lloch á la numerosa y escullida concurrencia que hi acudí. Tampoch podia lo saló d'actes presentar mes bonich y apropiat efecte, destacantse especialment en sa testera una gran bandera catalana que servia com de dosser al busto del immortal Clavé, voltat á la vegada y servintli d'enquadrament la bandera imperial russa enllassada ab las quatre barras de la de nostre regió.

Senyalá lo comensament de la festa la entrada en lo saló del chor rús precedit del sen Director Mr. Slavianski acompanyat de sa senyora esposa y 'ls dignes consuls de Russia y de Fransa, essent rebuts ab un seguit esclat d'aplaudiments.

L' Orfeó Català los saludá tot seguit entonant l' himne nacional rús que ohiren ab lo major respecte, fentlo repetir los visitants. A continuació y á fi de ferlos hi coneixer alguns trossos de nostra música popular, cantaren varias cançons entre las que recordém *La Pastoreta*, *Los tres tambors* y *La filadora* arregladas á coro pe'l mestre Vives, *Lo pardal* y *Lo cant dels aucells* recullidas pe'l mestre Alió, havent sigut interpretadas algunas pe'l senyor Bonet y altres pe'l senyor Però, qui també ho feu de duas cançons qual titol no recordém degudas al Director senyor Millet. L' Orfeó cantá, ab la justesa que tans aplaudiments ha lograt en altres ocasions, *Lo somni de una verge*, *De bon matí* y *La tremá*, de Clavé. Totas ellas, si hem de jutjar per sas manifestacions, produhiren als coristas russos lo millor efecte y entussiasme envers la música popular catalana.

Obsequiats aquestos després ab un espléndit refresch entonaren, avans de comensar, un himne ó cant de benedicció á la taula, com aixís mateix ó feren al acabar ab altre, á mena d'acció de gracias.

Corresponent al obsequi de l' Orfeó català, executá 'l rús algunas de sas mes escullidas cançons, entre ellas la anomenada *Mariners ó remadors del Volga* qual sentidissima armonia es incomparable cantada per aquell estol d'artistas tan destrament dirigit. No en vá 'l públich de Bar-

celona acut totes las nits al Teatre Lirich pera gosar de tan bellas mostres d' art musical com las que ha donat á coneixer la Capella Nacional Russa, en sa estada, ben estimable per cert á Barcelona.

Terminada la festa l' Orfeó catalá va despedirlos repetint altre volta l' Himne Rus al que seguiren entussiasistas crits de visca Russia contestats per lo Director de la Capella ab los de visca Catalunya.

Doném al Orfeó Catalá y á son Director la mes coral enhorobona, desitjantli se li sovintegin satisfaccions com la present, que ho son al mateix temps pera nostre patria, pera Catalunya tota que 's vanagloria en aquets actes de poguer mostrarse digne de las atencions d' un poble que no malversa peresós las pocas horas que 'l treball li deixa en vaga.

F.

Barcelona 6 de Setembre de 1895.

L I T E R A T U R A

LA DAMA NEGRA.

La mare de la Tuyas, fou la única que en aquella *conspiració del silenci*, no 's demostrá impassible... Aixís com las fibladas dels ulls de poll, efecte de las humitats, li pronosticaban 'l mal temps, el repós del acordeon del sastre, 'l sobtament d' aquella mazurka, que ab tan carinyo aprenia pera festejar el sant de la Tuyetas, efecte de calculats propósitos, li revelá 'l retrahiment dels joves...

Dos pardals en una espiga
no s' hi poden sostenir,
Dos fadrins ab una amiga
no s' hi poden avenir...

Interpretá l' enigma ab sa clarividencia de mare la Calandria y 's disposá pera resoldrel de conformitat ab sas conveniencias... Mes com sas conveniencias no eran altrás que la de pescá un marit pera sa filla, cercant la solució que convingués mes á pleret ab aquet peu forsat, se li passá vetllada darrera vetllada... Lo problema era precís... Si no fos pera altra cosa que pera ballar uns rigodons, poch caldría encaparrarshi, ja eran quatre; mes com lo jou del matrimoni es tan feixuch y consistent, que consumeix tota una vida, la generalitat de las vegadas era cas de madurarsho...

¿A quí primer l' aranya dirigiria sos tentaculs pera atreuresel?... Al sastret?... Al Sisó?... Y la Calandria, ja plantejat aquest sistema, posá sos dubtes en lo tirabuquet de sa experiencia...

Lo sastret era mes bon minyó, pero ab prou feynas tenia ofici... En quant á benefici, llevat del usufruyt del acordeon no n' hi coneixia d' altre... Lo Sisó, en cambi, si no era tan bon noy guanyava bona setmanada... Treballava á la Marítima, y com ab lo torn hi era molt destre y la

feyna anava boyant, era dels que més la lluhian... Per lo que toca á guapos si que poca cosa 's duyan. Tant de nits com de dias sempre 'ls veyia del mateix modo... Empró, *com la guapesa no s' ha fet pels homes!*... *Bondat hi haja!*... Lo que reparaba en el Sasret, que no posehia 'l Sisó, era un somriurer ignocent, franch, que li ajuntava 'ls llabis tot just obría la boca, extenénseli endalt, fins dins mateix de sos ulls, com una expansió de joya que, desbordantse de son cor, anés traspuant per sa figura... Alló, aquella mena de cosa que no havia trobat may en lo encasillat de las cédules al llegirhi la filiació del seu marit, alló, que no tenia nom, per sa insignificancia, segurament, era lo que mes á n' ella, l' atreya... Mes, com lo sasret no havia de ser per ella, y ella, per lo que toca á homes, ignoraba 'l gust de la Tuyetas, que, al cap y al fi era la interesada!... Ben mirat, donchs, y mal debatut, judicantho com debía judicarho, p r lo que com á mire li perténia, no li quedava dubte, 'l gendré que mes li feya, l' home que convenia mes á la Tuyas, y al quí, desde á las horas, procuraria conquistar ab sa estudiada táctica, era 'n Sisó, 'l tabalot de dalt, lo de mes aprop á la *dama negra*...

Ja resolt aixís, fins del sasret tenia llástima!... «Pobre xicot!...»—se deya,—moguda ingenuament per la simpatia.—«Si tingués ofici, al menos!... Un ofici que dongués per viure 'n!... Pero, sastre, que 's igual á mandrós, y sastre de pis, surgidor d' estreps y girador de pessas, ab feyna de badalls entr' anys y creus á la boca en las temporadas... que es lo mateix que dir miseria per tot dia!... Li queda l' instrument... Aquella trassa per l' acordeon. Mes, com ma filla no hi ha nascut per anar pel mon cantant divinos!...» Y 'l Sisó seguia en candelero.

La Tuyetas no s' encaparraba tant. Coneixia que no li passava l' edad y no s' hi fixaba!... Si no fos 'l sasret fora 'l Sisó!... Y si no fos el Sisó... d' altres ne surtirian!.. Homes array!... ¡No se 'a acabaria pas la mena!... ¡A disset anys no 's pensa d' altre modo!...

Y aixís, saltironejant com un aucell, ab son farcellet á la ma, riallera y joyosa sempre, se la veyia anar y venir del obrador, ab son mocador de pita coquetonament posat, cenyint son cos el de merino negre, que li penjaba de las espatllas, en escayentas ondulacions, y treyent de sota son vestit blau, adornat ab tres passas blancas, aquells sos peuhets, menuts, denerits, estotxats pel lluhent xarol, que repicavan l' empedrat, fermes y resonants com si batessen á *general*...

JOAN PONS Y MASSAVEU.

(Continuará)

Lo vapor trasatlántich «Catalunya» ha arribat felisment á Cuba y á aquestas horas los reservistas que hi embarcaren deuen estar frisosos pera entrar en batalla y venjar sobre 'l cap dels separatistas totas las penalitats del viatge, encar que sia á costa de sa propia sang y de sa propia vida.

Res tan natural y llògich: ja que no podém esbravarnos ab los autors d' aquesta malehida guerra—deuhen dirse á solas ab son pensament—qu' ho paguin aquexos descamisats que pera servir d' alguna cosa fins s' han prestat á servir d' instrument dels que, ab son desgovern, los han atiat al camp de la lluyta pera alimentar una guerra patricida.

Menos mal després de tot que 'l «Catalunya» no s' ha encallat pel camí; en vint dias poch mes, poch menos, ha fet la travesia y los pobres minyons han pogut arribar felisment á port.

¡Pobrets d' ells si á algun il·lustre dels que per Madrid pululan li passa per la barretina embarcarlos ab calsevullga dels famosos acorassats de la nostra marina de guerra! A aquestas horas Deu sab ahont foren. Las pobretas mares y esposas ja 'n podrian fer cremar de ciris á sant Telm! Are ja poden apagar los ciris, y agafar los rosaris. Encomanemlos al bon Deu qu' es Ell l' únich que pot vetllar per la seva vida, qu' es la vida de tantas mares, esposas y fills que desde 'l cap jorn fins que acluca 'l dia no pensan en altra cosa ni pera res mes suspiran que per aquell ser volgut ab lo quin al redós de la llar compartian amorosament las penas y alegrías d' aquesta vall de llágrimas.

Peró tot aixó es res comparat ab la vida eterna deu pensar en Cánovas.

¿Que vol dir aixó de que no necessita mes soldats en Martinez Campos? Que sab ell; la guerra s' ha de acabar aviat y sense componendas, res d' afuixar la mosca, que 'ls diners se necessitan pera mantenir als desvagats que 'ns ajudan á fer la *felicitat* del pays y pera untar las rodas de la *excelent* administració espanyola.

Ja está dit, y no cal pensar en tornar sobre un acort pres ab tota conciencia; embarquem soldats cap á Cuba y en Martinez Campos que 's cuydi d' ell.

Y després de tot, que per ventura dels pobres minyons que s' embarcan n' ha parit cap las mares y esposas dels ilustres que 'ls hi envian? ¡Oh! allavoras ja fora altra cosa; tot seguit ordes terminants á Martinez Campos, y arregla'ho com pugas; ves lo que volen y 'l que necessitas y demana que la boca tens per mesura; no cal regatejar, que per acabar'ho no vindrá de cinch pessetas mes ó menos; exprement un xich ja ho traurem de la butxaca dels suferts contribuyents y encara nos en donarán las gracias: tots son fets de pasta d' agnus.

Peró no es aixís y dexemnos de cabórias. Y per altra part ¿que hi fan los minyons, tant si son pares com fills, encauhats en sos respectius pobles, treballant dotze horas diarias pera guanyar un petit jornalet que apenas si 'ls hi arriba per tirar sagí á l' escudella? En altres temps que la riquesa general del pays permetia qu' ab l' honrat treball tot' hom se pogués guanyar be la videta y fins fer un raconet pera la vellesa, 's comprenían aqueixos escrúpols de monja; peró ayuy que l' agricultura está arruinada, que la industria se revolca en la agonía, que la fam y

la miseria s' ensenyoreixen de tota la nació, qu' n rosari de desastres fa que 'l jovent no puga treballar com fora menester y guanyarse honradament lo pà de cada dia, val mes enviarlos á Cuba que alli podran menjar un mal ranxo y fins se 'ls hi proporciona una magnífica ocasió pera morir heróicament per la integritat de la patria. Després, una volta acabada, de una ó altra manera, la malehida guerra, als que tornin inválids ó á las pobres mares quins fills estimats haurán perdut pera sempre, sense 'l consol sisquera de pognérlos' hi resar un pare nostre en lo fossar del poble, ja 'ls hi axugarem las llágrimas ab unas quantas pessetas prodñcte de disbauxas y xirinolas, funcions de teatro y de corridas de toros, organisadas ab gran filantropia pera esbarjo y divertiment dels encopetats senyors y perfumadas damas de la culta y morigerada Espanya.

Aixís se feu quan lo naufragi del «Reina Regente» y varem quedar en que donava excelents resultats.

Donchs, essent aixís, preparemnos á repetir lo procediment, que en aquest mon qui no 's consola es perquè no vol.

Peró vullga Deu que sia aviat, que quant mes tardi mes gros será lo número d' infelissos á repartirse la denigrant almoyna.

L' honor nacional, per lo quin tant se desvetllan los patrioters á la moderna usanza, ha sigut novament fustigat.

Als diaristas madrilenys y als qui, sense ser'ho, ho semblan, no es poca la feyna que se 'ls hi ha girat ab las noticias qu' un senyor polach escampa als quatre vents assegurant, com á testimoni presencial que fou, que 'l «Venadito» obrá santament al disparar contra un barco dels Estats Units, en ayguas de Cuba, que portava armas y municions pera 'ls filibusteros.

Ja diu bé 'l ditxo: *siempre solen sortir los gendres quan las fillas son casadas*. Are que ja hem donat al govern *yanke* las satisfaccions que va exigirnos y s' ha destituhit al comandant del célebre «Venadito» are resulta que la rahó 'ns sobrava. ¡Mare de Deu Santíssima, sempre anem ab un elástich!

Y donchs, senyors patrioters de redacció, axerits escribidors dels diaris *mas leídos*, que penseu fer devant d' aquesta nova vergonya inferida al honor y dignitat de la pátria. No 'ls hi sembla qu' una rifada d' aquesta naturalesa no deu consentirse? ¡Avant y críts! má á la ploma d' oca y sense pararse en barras vinga omplir *quartillas* y exigir del ministre de la guerra qu' apedassi aquest nou xiribech, que, segons malas veus, li han fet á la bandera *roja y gualda*.

Nosaltres que á patriotas ni hi han pochs qu' ens guanyin si 'ns hi posavam en fariam feyna llarga.

Peró tenim molta feyna á casa nostra y no podem perdre lo temps arreglant la casa dels altres.

Gran Café y Restaurant Colon.-Barcelona

Cuberts á 2'50 ptas. á escullir 3 plats de la carta (ó 4 sense escullir), 3 postres ó un *biscuit-glacé*, pa y ví.

També s' atmeten abonos á preus ventatjosos. Servey esmeradíssim.

Restaurant Colon, Rambla, Barcelona

NOVAS

Avuy á las 9 de la nit se celebrará un gran ball de vetlla en los salons del «Centre Industrial» qual programa está confiat á la reputada orquesta *Fatxendas*.

L' Ajuntament de Figueras ha pres l' acort de socorrer ab una pessesta diaria, mentres duri la actual campanya de Cuba, á las familias dels reservistas compresos en los Reals decrets de 4 y 13 del passat mes.

Un aplauso al ajuntament de Figueras.

Llegim; «El *Infanta Maria Teresa* fa molta agua, y pera treurer lo que te en son fondo 's fa precis que maniobrin varias bombas de dia y de nit, pera qual servey se utilizan, además de las bombas de á bordo, las existents en el Arsenal.

Los maquinistas del barco diehuen que las calderas, montadas sobre 'l doble fondo del barco, están en verdader perill, donchs es de temer que al empendrer la navegació lo barco, als primers vaivens 's rompin los tubos de vapor y morin asfixiats los tripulants, especialment los que vaigin prop de la máquina

Lo maquinista major del *Infanta Maria Teresa*, ha demanat son retiro, donantse de baixa per malalt; pero hi ha qui afirma que 's porque no vol correr ab la responsabilitat, en vista del perill que corre lo creuher si se 'l posa en marxa.»

Que 'ls hi sembla; á la forsa tots los que treballan pel govern dehuen pensar «anirém á la *reciproca*, dolent ell, donchs farém barcos dolents.»

Ahir comensaren á Olot las grans festas en honor de sa excelsa patrona la Verge del Tura, que durarán fins lo dia 11 del actual.

Dimars passat arribà á aquesta ciutat, procedent de sa excursió estiuènca, nostre Excm. Alcalde senyor Buxó, fentse càrrech de la Alcaldia lo dia següent.

Avuy los pobles de Palau Solitar y Santiga celebran sa acostumada festa major.

Pera tocar en l' *Envelat* aixecat en Sant Cugat del Vallés ab motiu de celebrar sa fira anyal avuy, demà y demà passat, ha sigut contractada la reputada orquesta *Muixins* d' aquesta ciutat.

Dimecres passat sortiren pera Mataró, capital d' aquesta zona militar los excedents de la quinta del 94 perteneixents al cupo d' aquesta ciutat que anaren á incorporar-se á las filas.

L' Alcalde senyor Sanllehi 'ls acompanyà á la estació regalantlos hi en l' acte de despedirse uns quants cigarros habanos.

Felis viatge y bona sort.

Dijous passat arribà á aquesta ciutat procedent de Camprodón, nostre amich y compatrieci don Joan Sallarés y Plá, acompanyat de sa distingida familia.

Diumenge passat com anunciàrem oportunament, sortí la acostumada romeria anyal dels vehins d' aquesta ciutat á Montserrat, organizada per la Academia Católica. A las 4 del dematí sortí 'l tren expedicionari, regresant á las 10 de la nit.

Tant al anar com al venir y mentres durá sa estancia en la Montanya no passá cap incident desagradable que turbés lo aspecte característich de la festa, quedant tothom molt satisfet y ab ganas de tornarhi.

Divendres en el tren correu dal dematí passá per aquesta ciutat en direcció á Manresa y Solsona S. E. Monsenyor Cretoni, Nunci de S. S. acompanyat de los Exms. é Ilts. Bisbes de Barcelona y Vich.

Passàren á saludarlo á nostra estació una comissió del Ajuntament ab l' Alcalde senyor Buxó y varias representacions civils y eclesiásticas.

Nostre bon amich, don Enrich Durán, proposá al Municipi en sa sessió última, lo traslado á un local de millors condicions y capás pera lo que convinga, de las oficinas de correus y telégrafos que están avuy d' una manera tan péssima que desdiu per complert del bon nom de Sabadell.

Aquesta idea ha sigut molt ben rebuda especialment per nostres estimats colegas locals y es d' esperar que ho siga també per la totalitat del Municipi que faria una reforma de verdadera importancia y de suma necessitat pera 'ls interessos generals de nostra ciutat.

En la sessió última del Municipi verificada lo passat dimars, fou aprovat unànimement un dictàmen de la Comissió d' Hisenda que rebutjava per extemporànea la sol·licitud dels tenders de que ja 'n donarem comte.

Aplaudim coralment l'acort del Municipi y esperem que col·locat ja en lo terreny que li pertoca acabarà d' una vegada ab la tonteria de fixar límit à la matansa de tocino.

En lo teatro Euterpe tindrà lloch avuy vespre una extraordinaria funció composta de las zarzuelas en un acte, *La leyenda del monje, El Trovador*, valenciana) y la popular, *La Verbena de la Paloma ó el boticario y las chulapas y e los mal reprimidos*.

La societat Euterpe donarà avuy per la tarde un grandió ball están lo programa confiat à la orquesta *Chapi* d' aquesta ciutat.

Per la festa Major que tindrà lloch avuy y demà al poble de Horta ha sigut contractada la reputada orquesta d' aquesta ciutat *Fatxendas*.

D'u un colega que corre ab insistència 'l rumor de que s' ha descobert un nou contrabando en lo creuher »Reina Cristina» anclat à Filipinas.

Prou, prou; no 'ns sorpren gens la notícia. Ja ho diu 'l ditxo: *Cosas veredes del Cid que farán hablar las piedras* però desgraciadament aquí tothom es mut, las pedras y 'l pays.

Se troba à Barcelona l' escriptor hugar Guillen Husszart, qui 's proposa realisar un viatge per tota Espanya per estudiar sos usos y costums.

¡Mala negada! Si qu' estém frescos si s' interna massa per Espanya y s' entera dels usos y costums dels vehins de l' Africa! Tots serem flamencs y toreros. ¡Quina pega! A nosaltres que 'ns descompti.

Nostre estimat company «La Veu de Catalunya» publica en sa edició del passat diumenge un article titulat *Lo respecte als superiors*, que sentim que la falta d' espay nos privi de reproduhirlo en nostre setmanari.

Consti, no obstant qu' estém completament d' acort ab las apreciacions del autor del article, nostre amich en Claudi Omar y Barrera.

La casa editorial de música de Pujol y C.^a de Carcelona, ha publicat la segona edició de la colecció de «Cançons populars catalanas» recullidas y armonisadas per nostre estimat company de causa y distingit mestre En Francisco Alió.

Escriuen de Camprodon que han comensat ja las obras de restauració d' aquell antich monastir, haventhi lo major entussiasme entre 'l

vehinat y la colonia est'uhenca, pera portar endevant ab tota pressa las obras projectadas.

Llegim que aviat veurá la llum pública á Tarragona, un setmanari t tolat *La Capona* que será redactat per alguns entussiasas catalanistas de la esmentada capital.

Vinga en bon' hora si ha de ajudarnos á la propaganda del Catalanisme.

D'u «La Veu de Catalunya»:

«S' está acabant d' armonisar la música del Hymne de la Restauració del monastir de Ripoll deguda á un jove é inspirat compositor que ha sapigut donarli un caràcter molt apropiat á la manera d' ésser de nostra terra.»

L' Ajuntament que ab lo lema del *Pro aris et focis*, sortí victoriós temps enrera en lo poble de Sant Iscle de Vallalta, cridá la tarde del diumenge dia 11 del passat mes, una reunió general dels vebins al objecte d' explicálosli com havent lo poble pagat degudament los tributs que 'ls passats ajuntaments exigiren de conformitat ab los pressuposits, algunas de ditas corporacions no satisfeyan totas sas atencions ni al Estat ni á la Provincia, deixant ademés al poble complertament oblidat, y cuydantse sols de son progrés particular, com se desprén de no trobarse la classe d' aplicació que tingueren alguns fondos, constant clarament son ingrés en las caixas municipals. Fetas aquestas explicacions, l' alcalde don Joan Torrus, feu als reunits las preguntas de si volian pagar per repartiments estrordinaris lo que consta déu la població, ó si creyen més convenient depurar tot lo que fos possible los actes dels passats ajuntaments y exigir los responsabilitats civil y criminal als qui 's trobessen culpables. Axó darrer fou lo que meresqué la aprobació dels reunits. La reunió 's disolgué, surtint tots los concurrents molt satisfets, de comptar ab un ajuntament que sab consultar á sos administrats abans de donar un pas de la importancia del que motivá la reunió.

A nosaltres ademés nos ha satisfet lo veure comprobada prácticament la convicció de que la llevó de les veritables prácticas democrátiques, está en nostre mateix caràcter y que 's desentrotllará sempre ab tanta més ufana, com més se detestin las doctrines matrilenyas, que volen propagar una democracia que may han conegut més que de véurela escrita en lo paper.

No es ben segur que 'l Nunci de S. S. assistesca á la festa poética de Ripoll, puix com á mitjans del mes entrant haurá d' ésser á Madrid, es casi segur que sa visitar á Vich y á Ripoll tinga efecte abans de la consagració del Bisbe de Solsona.

L'import gastat en la construcció del Palau de Justícia de Barcelona es de 2.514,818'85 pesetes; de las que n'hi han 2.321,477,71 de pagades, la meytat per la D'putació y l'altre meytat per l'Ajuntament. Les 193,341'14 pessetas que 's deuen, també les deuen pagar las esmentades corporacions. L'Estat espanyol dirigeix la construcció; però Catalunya paga. Cosas d'Espanya.

Se 'ns suplica fem públich als socis del Centre Català que desitjin concórrer á la Festa Poética del Monastir de Ripoll que poden dirigir-se al President ó Secretari del Centre qui 'ls enterarán de tot lo referent á la esmentada excursió patriòtica.

Fem nostre lo següent solt de la Fulla catalanista del *Diario de Mataró y la comarca*.

«La Sala 2.ª de lo Civil de la Audiencia d'eix territori, en 18 de juny prop passat, considerant que l'article 1914 de la lley d'Enjuiciament civil està modificat (?) per lo 165 del Códich civil, declará que no es curador, sino defensor, lo qui ha d'anomenarse als menors fills de familia en cas de dipòsit, devent ésser los parents los preferits pera l'exercici del càrrech, segons disposa lo mateix article 165 del Códich civil.

«Eixa resolució trenca obertament l'article 5 de la Lley de Bases de 11 de maig de 1888, los articles 12 y 1976 del Códich civil, las Sentencias del Tribunal Suprém de 1 d'abril de 1891 y 31 de Mars de 1892, la Resolució de la Direció general dels Registres de la propietat y del Notariat de 26 d'abril de 1894 y 'ls articles de títol 2.ª del llibre 3 de la Lley d'Enjuiciament civil.

«Devant d'eixa y d'altres consemblants resolucions hora fora ja de que las grans colectivitats de Catalunya y sobre tot los caps de casa, tracessen de veure quina ha d'ésser la sort del Dret de la nostra terra.»

Optant als premis oferts en lo certámen del *Centre Català Vilafranquí*, s'han presentat 117 composicions.

Lo conegut escriptor mallorquí En Gabriel Alomar en un article titolat *El Particularismo y la moda*, publicat en *L'Almudayna* de Palma de Mallorca fa notar que «existeix un cert fatalisme, potser lo mes desconsolador dels fatalismes, que s'enmena als pobles d'escassa iniciativa á acomodar sens protesta son desentrotllo social al impuls interessat de la unificació.»—Eixa observació, tan plena de justesa, nosaltres l'havém poguda fer mil vegadas en la nostra terra. Com mes curta de gambals es la gent, mes respecte menan á la corrent que 'ls absorbeix, els descaracterisa y anula. Tot lo que 'ls ve de la capital ó de ciutat els sembla, no

sols superior y aceptable, sino inconstrastable. Y axó á despit de la tan baladrejada independència de caràcter. Tota iniciativa, tot particularisme, fins la pròpia fesomia, la pròpia veu, els semblen una incorrecció y un desentonament. Y no hi ha força per oposarse á res que vinga de dalt. Per disbarat que sia; per molt que mortifiqui y crucifiqui: ho manen los unificadors; tothom de boca terrosa.

Copiem de «La Renaixensa», de Barcelona:

De «El Noticiero Universal»:

«Ahir matí passà pel carrer de Capellans y altres del barri, excitant la compassió dels transeunts, un subjecte que s'arrastrava demunt de las sevas camas. Portava pantalon de militar y contava que havia quedat inutilisat en un combat lliurat á Cuba á las ordres del general Martinez Campos. Lo públich, vivament excitat per la xerrameca del que deya ésser soldat, lo soco regué generosament. Varias personas de las que hi havia presents posaren en dubte que fos veritat lo que 'l suposat esguerrat deya, semblántlosli extrany que un soldat ferit en recents combats pugui trobarse en aquesta ciutat en l'estat d'abandono que suposo 'l veures obligat á demanar caritat. Convindria que 'ls agents de la autoritat averiguessen lo que hi hagi de veritat en aixó, ja que no es decorós que un soldat de la nació demani caritat pels carrers, ni pot tolerarse que un miserable exploti 'ls sentiments caritatius á costa de suposadas ingratituds de la patria envers los que li han donat la seva sanch.»

Lo subjecte á que fa referencia 'l colega podrà no haver vist á Cuba ni dibuixada sobre d'un mapa.

Pero de que pels carrers de Barcelona veurém dotzenas de pobres minyons esguerrats en la campanya promuguda per lo bandolerisme administratiu, no n'hi capiga cap mena de dupte.

Es la paga que 'ls governs de la nació reservan als fills de mare que cauhen en pecat al arribar als dinou anys.

Si no surten esguerrats ni perden la salut, un canonet de llaua ab llassos flamants pera que 'l puguin passejar per la Rambla. Si 'ls tallan un bras ó una cama y tenen influencia á Casa la Ciutat, una placa pera que no tingan de captar d'amagat dels municipals.

Los que venen del hort ho miran d'una manera més pòetica. Deu los conservi tan benaventurada il·lució.»

Fins aquí 'l comentari de «La Renaixensa»; ara per la nostra part, sols devém afegir-hi que si «El Noticiero» vol mes datos de las *ingratituds de la patria envers los que li han donat la seva sanch*, que repasi la seva colecció y en un sueltó publicat fa poch dias hi trovará que 's quexava amargament de que un cabo de la guerra d'Àfrica se vegés obligat, per la munificència oficial á demanar caritat en lo passeig de Gracia. Y axó si que no son *suposadas ingratituds de la Patria*.

FILTRES PERA L' AYGUA

Per 8 pessetas evitaréu una pila de enfermetats.

Sabadell es una de las poblacions més castigadas per las enfermetats, gracias á l' aygua carregada de llot, cals y diversas materias vegetals en putrefacció.

Unich modo d' evitarlas es filtrar l' aygua per medi dels filtres científicament construhits per la casa

M. BURGÜES. - CREUHETA, 92.

NOTA.—Per 0'50 CÉNTIMS se neteijan y cambian las materias que serveixen pera clarificar l' aygua.

IMPREMTA. En la d' aquest periódich, carrer de Calderón, 36, se fan tota classe de treballs á preus reduhits.

Plegadors de cartró á las midas que 's desitxin, se 'n poden servir ab tota urgencia.

IMPREMTA TUGAS.--CALDERON, 36.

Foment y Previsió Agrícola

SOCIETAT MUTUA COOPERATIVA

BANCH NACIONAL AUXILIAR DELS AGRICULTORS

Segurs per incendis, cullitas y bestia

Domicili social: **BARCELONA**, Ronda San Pere, 3.

SUBDELEGACIÓ DE SABADELL Y SON PARTIT

Evaristo Ant.ⁱ Saló.-Carrer de las Planas, 9

Eixa Societat assegura per los perills de incendis, de cullitas y de bestia cavallar, mular, burricar y boví, concedeix préstams, anticipos y descomptes y ajuda ab sos auxilis als agricultors.

Ea conformitat á lo previngut per los Estatuts, queda oberta la subscripció á las Cédulas cooperativas de á 25 pesetas cada una, quinas participan dels beneficis de la Societat ab obció á premis y amortizació per sorteig, en la oficina de eixa Subdelegació Carrer de las Planas n.º 9.

UN JOVE recentment arribat de la República Argentina ahont desempenyava càrrecs de gran importància desitjaria trobar una colocació adequada a sos coneixements.

Las condicions de aptitut que reuneix dit individu son, tant pera obrir, tancar ó continuar una contabilitat com pera donar conferencias de Aritmètica, Càlcul Mercantil, Correspondencia y Teneduria de Llibres per partida doble.

Además dels títols de Perit Professor Mercantil é idiomas francès é anglés, posseheix diversos certificats de fàbricas, ferrocarrils y casas de banca, en los quals ha practicat durant 16 anys sos coneixements.

Pera mes informes dirigirse á la impremta d' aquest periódich.

JOAN COMAS FAURA

Dipòsit de música de totes classes
Pianos

Ventas, Lloguers, Cambis, Reparacions y Afinacions
Ventas á plazos á 2 duros setmanals
RAMBLA, 67.-SABADELL

BANCH DE SABADELL

Pren á descuento y negociació cupons Interior, Exterior, Amortisable y Billets Hipotecaris Isla de Cuba, venciments corrents.

Horas de despatx: de 9 á 12 matí, tots los dias feyers.

Imprempta y Encuadernacions de Pere Tugas, Carrer de Calderon, 36.—SABADELL